

KOMENTÁŘ

17. dubna 2024

V roce 2023 uskutečnili obyvatelé ČR nejvíc cest do zahraničí v historii

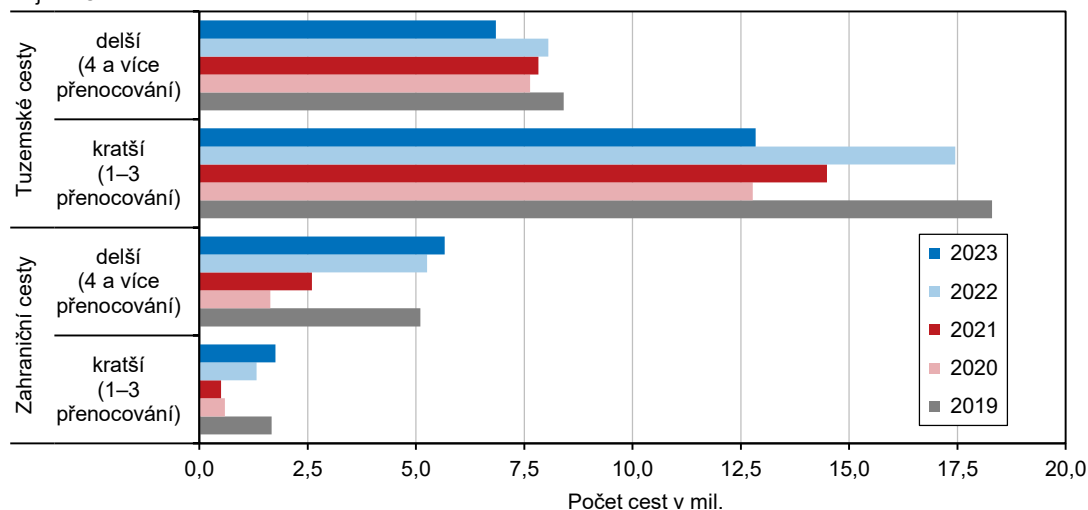
Koncem března 2024 zveřejnil ČSÚ informace o vícedenních cestách obyvatel České republiky během roku 2023 mimo jejich obvyklé bydliště. Údaje vznikly vyhodnocením výběrového šetření cestovního ruchu.

Při výběrovém šetření cestovního ruchu jsou 15letí a starší členové náhodně vybraných domácností dotazováni na své soukromé a služební cesty mimo obvyklé prostředí (bydliště, internát apod.). Cesty jsou rozlišeny podle místa pobytu na tuzemské a zahraniční, soukromé cesty podle délky trvání na delší (se čtyřmi a více noclehy) a kratší (s jedním až třemi noclehy). Výsledky šetření jsou přepočteny na populaci České republiky ve věku 15 a více let.

Obyvatelé ČR ve věku 15 a více let uskutečnili v roce 2023 ve svém volném čase podle výsledků VŠCR historicky nejvíc zahraničních cest. Po nuceném odříznutí cest do zahraničí během dvou pandemických let nasměřovali již v roce 2022 rezidenti pětinu svých volnočasových cest do zahraničí, počet zahraničních cest tehdy dosáhl téměř 6,6 mil. V roce 2023 se podíl zahraničních cest ještě zvýšil a byl historicky nejvyšší (27 %). Jejich počet dosáhl 7,4 mil., na 100 obyvatel ČR ve věku 15 let a více tak v průměru připadalo téměř 82 zahraničních cest. Většinou se jednalo o cesty se 4 a více noclehy.

Graf 1 Cesty rezidentů ve volném čase mimo obvyklé bydliště

Zdroj: VŠCR

Celkově se v roce 2023 vypravili **obyvatelé ČR ve věku 15 let a více** ve svém volném čase na 27,1 mil. soukromých tuzemských a zahraničních cest, z toho bylo 12,5 mil. delších se 4 a více noclehy a 14,6 mil. kratších cest s 1 až 3 noclehy. Ve srovnání s předchozím rokem, kdy došlo po pandemickém útlumu k výraznému oživení cestovatelských aktivit, se v roce 2023 celkový

KOMENTÁŘ

počet cest snížil. Tento pokles byl, i přes nárůst počtu zahraničních cest, zaviněn značným úbytkem cest v rámci tuzemska. Počet **tuzemských** delších cest meziročně klesl o 15 %, a počet tuzemských kratších cest dokonce o více než čtvrtinu. Ve srovnání s předpandemickým rokem 2019 byl jejich počet nižší zhruba o 20 %, resp. 30 %.

Počet **cest do zahraničí**, které ve svém volném čase podnikli rezidenti ve věku 15 let a více, se v roce 2023 oproti předchozímu roku zvýšil téměř o 13 %, a díky tomu překonal téměř o 10 % i hodnotu z roku 2019. Počet zahraničních delších cest rostl pomaleji, meziročně se zvýšil o necelých 8 %, zatímco počet zahraničních kratších cest rostl dynamičtěji a zvýšil se o třetinu. V roce 2023 vycestovali obyvatelé ČR za hranice Česka na 5,7 mil. delších a 1,7 mil. kratších cest. Oba údaje byly vyšší než v roce 2019.

Preference rezidentů ohledně **kraje či země pobytu** se sice lehce pozměnily, ale ty hlavní zůstaly stejné. I přes meziroční pokles počtu cest obhájily v tuzemsku své prvenství střední Čechy, zejména díky kratším cestám, a v zahraničních delších cestách Chorvatsko. Při krátkodobých zahraničních cestách posílilo své prvenství Slovensko.

Tab. 1 **Delší a kratší cesty rezidentů do zahraničí v roce 2023**

Zdroj: ČSÚ, VŠCR

Cíl cesty	Delší cesty					Kratší cesty				
	počet cest v tis.	index 2023/2022 v %	index 2023/2019 v %	průměrný počet přenocování		počet cest v tis.	index 2023/2022 v %	index 2023/2019 v %	průměrný počet přenocování	
				2023	2022				2023	2022
Celkem	5 661	107,7	110,9	7,6	7,7	1 754	133,0	105,1	2,4	2,4
z toho do zemí EU	4 314	109,1	110,0	7,2	7,3	1 701	130,7	103,0	2,3	2,4
z toho:										
Chorvatsko	815	96,3	110,1	7,7	7,9
Slovensko	698	110,6	100,1	6,9	6,8	603	116,2	91,4	2,5	2,3
Itálie	637	122,6	105,2	7,2	6,5
Řecko	399	109,9	98,0	7,6	7,7
Rakousko	385	117,4	94,1	5,5	6,6	183	87,5	64,6	2,3	2,5
Egypt	362	76,9	154,8	7,3	7,8
Španělsko	327	119,8	177,3	8,2	7,7
Polsko	319	159,2	.	2,1	2,4

V roce 2023 se 15letí a starší obyvatelé ČR vypravili **do zahraničí** na rekordních 7,4 mil. cest, převážně se jednalo o delší cesty s alespoň 4 noclehy. Podle **cílové destinace** směřovala většina cest **do zemí Evropské unie** (76 % delších a 97 % kratších cest). Zveřejnění údajů za konkrétní zemi, kam jsme cestovali, jsou podmíněné způsobem výpočtu. Vzhledem k tomu, že údaje vznikají zpracováním výběrového šetření, jsou uveřejněny pouze v případě, že dopočet dává spolehlivé výsledky. Z důvodu malého počtu výjezdů do zahraničí v letech 2020 a 2021 byl počet zemí, za které byly výsledky publikovány, nejnižší v historii. Od roku 2022 se již okruh zemí s publikovatelnými výsledky rozšířil.

Rezidenti při výběru dovolené dlouhodobě preferují **Chorvatsko**. Volbou číslo jedna zůstalo i v roce 2023, kdy zájem o ně meziročně poněkud poklesl. Na dovolenou do Chorvatska

KOMENTÁŘ

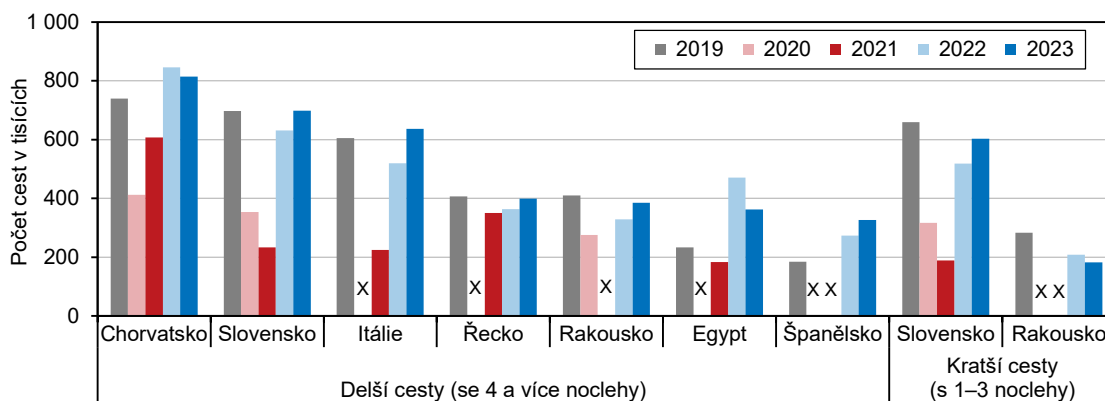
zamířilo více než 800 tis. obyvatel Česka ve věku 15 let a více. V roce 2023 zhruba každá sedmá pětidenní a delší cesta do zahraničí, vedla právě tam.

Také další místa žebříčku oblíbenosti pro zahraniční dovolenou v roce 2023 potvrdily dlouhodobé preference a na rozdíl od Chorvatska zvýšený meziroční zájem. Druhé nejoblíbenější bylo **Slovensko** s téměř 700 tis. cest, třetí **Itálie** s 637 tis. cest, čtvrté a páté **Řecko** s **Rakouskem** (obě země s téměř 400 tis. cest). Šestou nejvyhledávanější zemí byl **Egypt**, který sice oproti loňskému rekordnímu roku zaznamenal pokles zájmu, ale i tak tam vycestovalo výrazně více 15letých a starších obyvatel ČR než v době před pandemií (v roce 2023 více než 360 tis. osob).

Kratší (dvoudenní až čtyřdenní) **zahraniční cesty** mířily ve volném čase tradičně nejčastěji na **Slovensko**. V roce 2023 tam vedla více než třetina zahraničních kratších cest (603 tis.). I když v meziročním srovnání jejich počet vzrostl, nedosáhl takové výše jako před covidem. Druhou nejčastěji navštěvovanou zemí při kratších zahraničních cestách se díky nebývalému zájmu stalo **Polsko**, kam v roce 2023 vedlo 319 tis. cest. Porovnání s dobou před covidem nelze pro cesty do Polska provést vzhledem k tomu, že v dřívějších letech nebyly výsledky s ohledem na jejich nízkou spolehlivost publikovatelné.

Graf 2 **Delší a kratší cesty rezidentů do zahraničí podle cílové destinace**

Zdroj: ČSÚ, VŠCR

Pozn.: "X" namísto sloupce znamená, že dostatečně spolehlivé výsledky za danou zemi a daný rok nebyly k dispozici

Zahraniční cesty byly v roce 2023 podniknuty zejména za účelem rekreace a dovolené (89 % delších a 77 % kratších cest) s **ubytováním** v hotelu (68 % delších a 57 % kratších cest). Hlavním **dopravním prostředkem** bylo nejčastěji osobní motorové vozidlo (44 % delších a 77 % kratších cest), při delších cestách i letadlo (44 %). Většina zahraničních cest byla organizována individuálně (52 % delších a 89 % kratších cest).

Průměrná zahraniční delší cesta uskutečněná v roce 2023 měla **7,6 přenocování** a průměrné denní **výdaje** při ní činily **1 948 Kč**. Oproti roku 2022 byla o 0,1 dne kratší a průměrné denní výdaje o 6 % vyšší. **Průměrná zahraniční kratší cesta** měla **2,4 přenocování** a denní **výdaje** při ní činily **1 759 Kč**. V meziročním srovnání se délka cesty nezměnila, průměrné denní výdaje meziročně vzrostly o 12 %.

KOMENTÁŘ

Tab. 2 **Delší a kratší cesty rezidentů v tuzemsku podle cílové destinace v roce 2023**

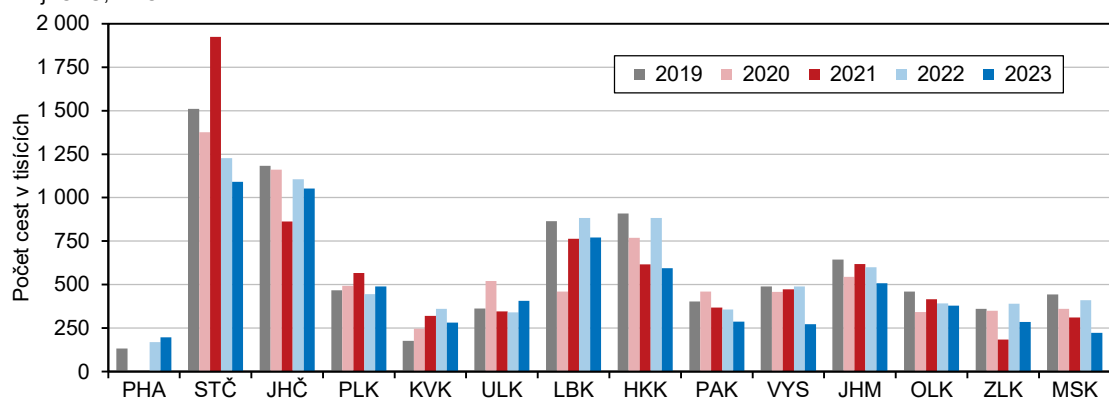
Zdroj: ČSÚ, VŠCR

Cíl cesty	Delší cesty					Kratší cesty				
	počet cest v tis.	index 2023/2022 v %	index 2023/2019 v %	průměrný počet přenocování		počet cest v tis.	index 2023/2022 v %	index 2023/2019 v %	průměrný počet přenocování	
				2023	2022				2023	2022
Česká republika	6 842	84,9	81,3	7,4	7,0	12 841	73,6	70,2	2,0	1,9
Hl. m. Praha	198	116,1	148,9	5,5	5,5	918	100,9	92,4	1,9	1,7
Středočeský	1 091	88,9	72,2	9,3	8,7	2 254	70,0	67,9	2,0	1,9
Jihočeský	1 053	95,2	89,0	6,8	7,5	1 330	93,4	80,5	2,1	2,0
Plzeňský	490	109,8	104,9	8,3	7,5	653	104,8	48,3	2,0	2,2
Karlovarský	282	77,8	158,5	7,1	6,6	338	67,4	91,5	1,9	2,2
Ústecký	407	119,3	112,2	7,2	7,6	678	61,8	68,8	1,9	1,8
Liberecký	770	87,2	89,0	6,2	6,4	840	54,4	56,6	2,1	2,0
Královéhradecký	594	67,3	65,4	6,8	6,7	919	77,7	62,6	2,1	2,0
Pardubický	288	80,6	71,3	8,0	6,8	576	90,5	67,2	1,9	2,0
Vysočina	273	55,7	55,6	8,2	6,7	740	62,2	47,5	1,9	1,9
Jihomoravský	509	84,7	79,1	6,4	6,0	1 498	75,8	94,4	2,0	2,0
Olomoucký	379	96,7	82,2	7,2	6,0	881	77,5	97,1	2,0	1,7
Zlínský	286	73,3	79,1	7,0	6,2	594	73,8	85,4	2,0	1,9
Moravskoslezský	222	54,2	50,1	7,7	6,5	620	51,5	58,1	2,1	1,9

Podobně jako v předchozích letech směřovaly **tuzemské delší i kratší cesty** 15letých a starších obyvatel České republiky nejčastěji do **Středočeského kraje** (16 % delších a 18 % kratších cest). První místo si kraj udržel, i když do něj vedlo méně cest než v předchozím roce. Protože volnočasové cesty zahrnují i pobyty na chatách či chalupách, umísťují se střední Čechy v čele žebříčku krajů podle počtu kratších cest každoročně a podle počtu delších cest obvykle.

Graf 3 **Delší cesty rezidentů v tuzemsku podle cílové destinace**

Zdroj: ČSÚ, VŠCR

Pozn. Údaj za delší cesty směřující v r. 2020 a 2021 do hl. m. Prahy není uveden kvůli jeho nedostatečné spolehlivosti.

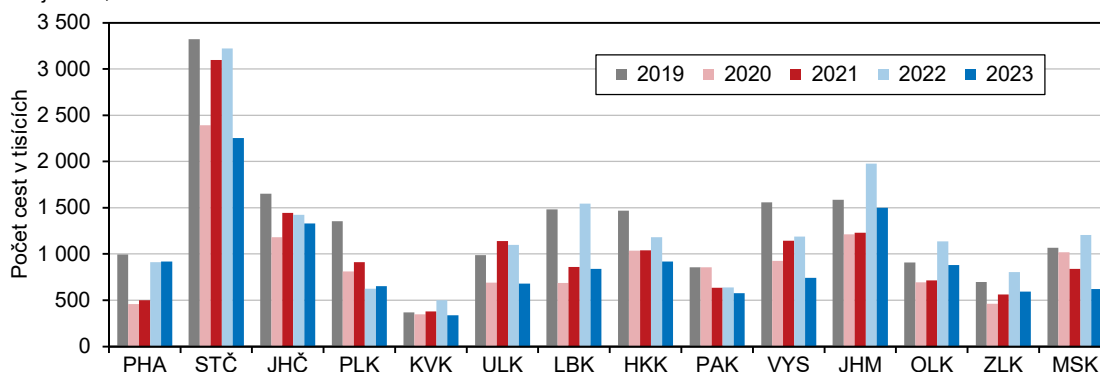
V roce 2023 byl **druhým nejčastěji voleným krajem pro dovolené a jiné delší cesty Jihočeský kraj** (15 % delších tuzemských cest), třetí místo náleželo Libereckému kraji (11 %). **Při krátkodobých tuzemských cestách** byl druhým nejnavštěvovanějším krajem Jihomoravský kraj (12 %) a na pomyslné třetí příčce se umístil **Jihočeský kraj** s podílem 10 %.

KOMENTÁŘ

Volnočasové cesty do většiny krajů v porovnání s předchozím rokem poklesly. Meziročně se zvýšil pouze počet delších cest do Ústeckého kraje a počet delších i kratších cest do hlavního města Prahy a Plzeňského kraje. Počty delších cest směřujících do těchto tří krajů a také do Karlovarského kraje v roce 2023 již překonaly předpandemické hodnoty, ale v ostatních deseti krajích za nimi dosud výrazně zaostaly. Pokud jde o kratší cesty do jednotlivých krajů, nebyly počty před pandemií dosaženy v žádném kraji.

Graf 4 **Kratší cesty rezidentů v tuzemsku podle cílové destinace**

Zdroj: ČSÚ, VŠCR

Většina tuzemských cest byla podniknuta za **účelem** rekreace a dovolené (71 % tuzemských delších cest a 51 % tuzemských kratších cest) nebo za účelem návštěvy příbuzných či známých (24 % delších tuzemských cest a 47 % kratších cest), kde bylo časté i **ubytování** (29 %, resp. 52 %). Poměrně rozšířené bylo také ubytování ve vlastním rekreačním zařízení (27 %, resp. 22 %) nebo stále častější hotel a podobné zařízení (25 %, resp. 18 %). Ve srovnání s dobou před covidem se mírně zvýšil podíl cest za účelem rekreace a dovolené s ubytováním v hotelu či podobném zařízení, naproti tomu se poněkud snížil podíl návštěv a ubytování u příbuzných a známých, snížil se také podíl ubytování ve vlastním rekreačním zařízení. **Hlavním dopravním prostředkem** při tuzemských cestách bez ohledu na jejich délku bylo osobní motorové vozidlo s podílem 88 %. Jeho využití oproti době před covidem se zvýšilo na úkor autobusu a vlaku.

Průměrná tuzemská delší cesta uskutečněná v roce 2023 měla 7,4 přenocování a průměrná tuzemská kratší cesta 2,0 přenocování. **Průměrné výdaje** na jeden den tuzemské delší cesty ve volném čase činily 582 Kč a na jeden den tuzemské kratší cesty 601 Kč; meziročně vzrostly o 5 %, resp. 15 %.

Další informace:

[Cestovní ruch – časové řady](#) (tabulky 4.1.0 až 4.4.2)

Kontakt:

Ing. Irena Kovárnová
Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích
E-mail: irena.kovarnova@czso.cz
T: 386 718 690
M: 703 854 593